

Μάθημα: Νέα Ελληνική Λογοτεχνία
Τάξη: Α΄ Ημερήσιου Γενικού Λυκείου
Ενότητα: «Παράδοση και μοντερνισμός στη νεοελληνική ποίηση»

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

ΜΗΤΣΟΣ ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ (1900-1943)

Όρκος

Ορκίζομαι στον άνθρωπο πως άνθρωπος θα μείνω
πως το άσπρο χέρι μου ποτέ ντουφέκι δε θα πιάσει,
μονάχα για την τίμια δουλειά πλάστηκ' εκείνο.

Κι αν ξένος και άγνωστος καλώς τον κι ας κοπιάσει!
Μέσα στο σπίτι μου κι αυτός κοντά μου θα χωρέσει
αφού μες στην αγάπη μου χωράει όλη η πλάση.

Το κριθαρένιο μου ψωμί θα κόψουμε στη μέση,
θα τότε κάνω αδέρφι μου κι η μάνα μου παιδί της,
κι όταν χωρίσουμε στερνά η καρδιά μου θα πονέσει.

Στην πολιτεία όλης της γης θα 'μαι καλός πολίτης
κι ό,τι μου πρέπει απ' τη δουλειά θα παίρνω, κι έχει ακόμα
για να μου δώσει κι η ζωή τόση χαρά δική της!

Είναι και μπόρες βέβαια που μας κυλούν στο χώμα
μα όλα περνούνε, τίποτε χωρίς ν' αφήσουν πίσω,
κι αν σήμερα έχουμε άνοιξη, χτες είχαμε χειμώνα.

Ορκίζομαι έτσι ταπεινά κι αθόρυβα να ζήσω
όπως δεν έζησε ποτέ των κάμπων χαμομήλι,
έτσι που και τα μάτια μου μες στη χαρά να κλείσω,

ολόγυρά μου βλέποντας πως με θρηνούνε φίλοι.
Τέτοιος γαλήνιος θάνατος σε μας ταιριάζει μόνο
κι η μοίρα τέτοιο θάνατο σ' όλο τον κόσμο ας στείλει.

Ορκίζομαι στον άνθρωπο να ζω μόνο για αυτόνε,
το ορκίζομαι και στο ψωμί που το 'χουνε ζυμώσει
μ' ιδρώτα κι αίματα αυτοί που αξίζει να το τρώνε!

Μα όταν κανείς το χέρι μου θελήσει ν' αρματώσει
κι αλίμονο, τ' αδέρφι μου με βάλει να ξεκάνω
κλείνω βαθιά μες στην καρδιά στοργή κι αγάπη τόση,
που ορκίζομαι στον άνθρωπο γι' αυτόν πως θα πεθάνω!

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

α

α.1. Να χαρακτηρίσετε το ποίημα του Μ. Παπανικολάου ως παραδοσιακό ή μοντέρνο. **(5 μονάδες)**

α.2. Με βάση τον χαρακτηρισμό που έχετε δώσει, να εντοπίσετε ως προς τη μορφή του ποιήματος τέσσερα (4) βασικά του γνωρίσματα. **(20 μονάδες)**

ΣΥΝΟΛΟ ΜΟΝΑΔΩΝ: 25

β

β.1. Να επισημάνετε το ρήμα το οποίο επαναλαμβάνεται στο ποίημα. **(5 μονάδες)** Να σχολιάσετε τη λειτουργία της επανάληψης αυτής στο κείμενο. **(10 μονάδες)**

β.2. Να εντοπίσετε το γραμματικό πρόσωπο των ρημάτων που κυριαρχεί στο κείμενο. **(2 μονάδες)**. Να σχολιάσετε τη λειτουργία του. **(3 μονάδες)**

β.3. Τι εξυπηρετεί, κατά τη γνώμη σας, η χρήση του θαυμαστικού στον τελευταίο στίχο του ποιήματος; **(5 μονάδες)**

ΣΥΝΟΛΟ ΜΟΝΑΔΩΝ: 25